

Cirkulär omställning hos mindre kommuner i Västerbotten och Västernorrland

*Rebecka Bjurhall, Länsstyrelsen Västernorrland,
Ulrika Vinka, Länsstyrelsen Västerbotten
Emilia Rapp, Ånge kommun*

RUS – Regional Utveckling & Samverkan i miljömålssystemet

Aktuellt inom hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi

Datum (tid: kl 9-109)	Tema
2 oktober	~~Hävstänger för normförändring – hur förändrar vi spelreglerna för en hållbar framtid?~~ ~~- Normskifte – Tankesmedjan för cirkulära samhällen~~
3 oktober	~~Cirkulära nycklar – Delegationen för cirkulär ekonomi~~
6 oktober	~~Hållbar cirkulär försörjningsberedskap – Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Länsstyrelsen Stockholm~~
7 oktober	Cirkulär omställning hos mindre kommuner i Västerbotten och Västernorrland - Länsstyrelserna Västernorrland och Västerbotten, Ånge kommun
8 oktober	Ökad plaståtervinning från bygg- och rivningsavfall – vägledning och goda exempel - Naturvårdsverket, m.fl.
9 oktober	Designa bort avfall? Lärdomar från Japans första zero-waste-kommun Kamikatsu - Lunds universitet i samarbete med Mittuniversitetet

Aktuellt inom hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi

Datum (tid: kl 9-109)	Tema
10 oktober	Konsumtionsbaserade utsläpp i fokus – så kan kommuner och länsstyrelser arbeta med konsumtionskompassen – <i>Stockholm Environment Institute</i>
15 oktober	Från insikt till handling – cirkulära lösningar för kommuner och regioner - <i>Re:Source</i>
16 oktober	Cirkularitet av kritiska råmaterial – <i>Naturvårdsverket</i>
17 oktober	En väg mot cirkulär ekonomi – Ekodesign för hållbara produkter, ny lagstiftning - <i>Naturvårdsverket & Kemikalieinspektionen</i>
20 oktober	Hållbar upphandling i praktiken – <i>Upphandlingsmyndigheten</i>
24 oktober	Illegal avfallshantering i en cirkulär ekonomi - <i>Naturvårdsverket</i>

Cirkulär omställning hos mindre kommuner i Västerbotten och Västernorrland

Rebecka Bjurhall, Ulrika Vinka, Emilia Rapp

- Ställ frågor i chatten
- Presentationerna läggs på RUS hemsida [Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet](#)
- Stäng av ljud och video under presentationen.

*Förstudie: Cirkulär
omställning
hos mindre kommuner
i Västerbotten
och Västernorrland*

Förstudie: Cirkulär omställning hos mindre kommuner i Västerbotten och Västernorrland

- Bakgrund & syfte
- Nuläge & genomförande
- Därför är Ånge med!

Ett cirkulärt Västernorrland & Västerbotten som tänker efter – före!

Bakgrund & syfte

Vi vet att våra samhällen behöver ställas om och att det är bråttom – men vad behöver ske i kommunerna? Vad görs redan? Vad görs inte? Den genomlysningen vill vi hjälpa till med. Tillsammans ska vi ta reda på nuläget, vilka de främsta behoven är och vad kommunerna önskar hjälp med för att i förlängningen kunna ge underlag som kan användas till kommande projektansökningar.

Förstudien kommer erbjuda möjligheter att ta del av inspirerande exempel.

Tillsammans vill vi bli mer cirkulära län som tänker efter – före!

Målgrupp för förstudien

Förstudiens huvudfokus ligger på de mindre kommunerna i båda länen.

De största kommunerna befolkningsmässigt i länen har kommit längre i arbetet med cirkulär ekonomi och är därför *inte* målgrupp för förstudien.

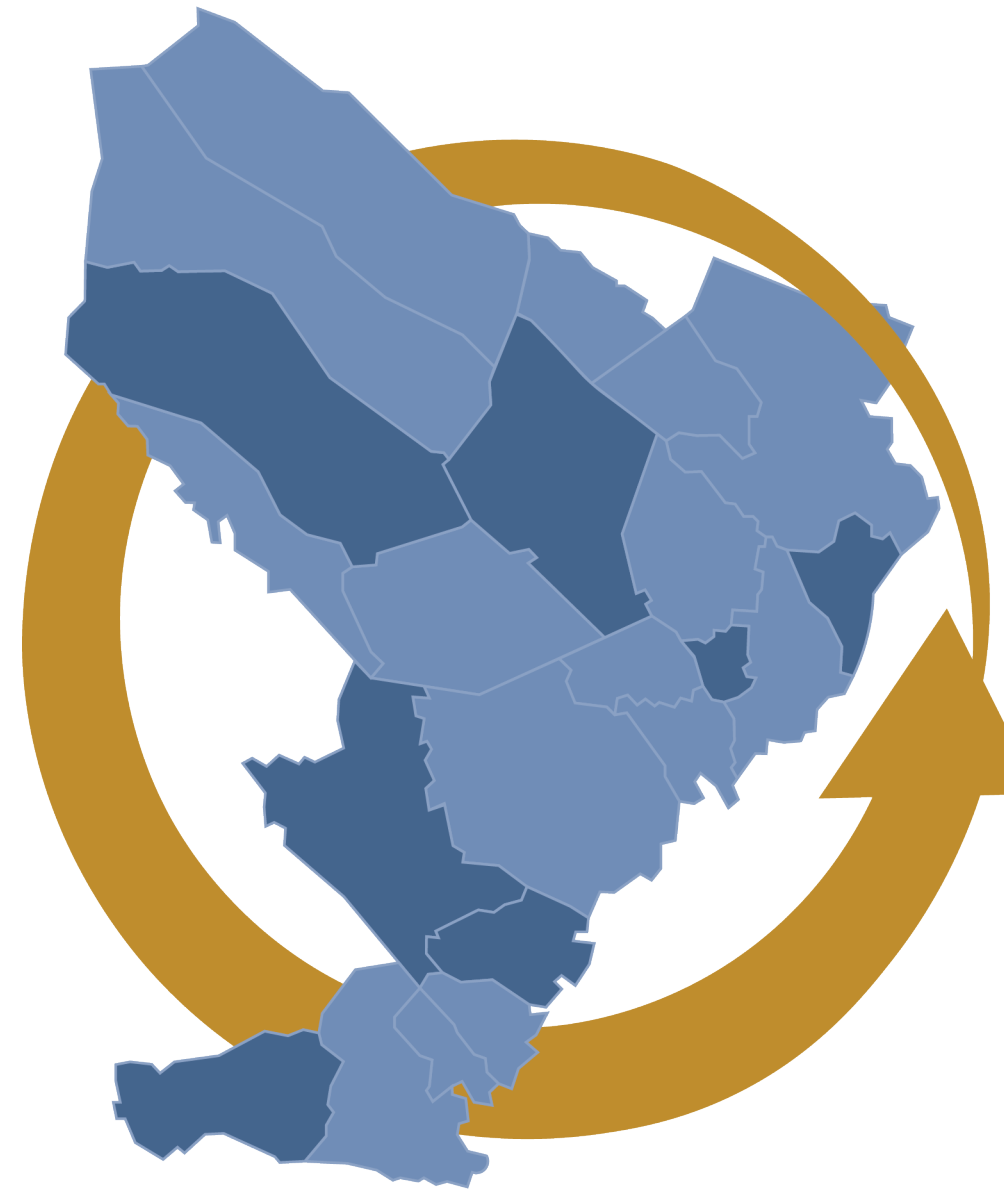

Kommunerna

Kommuner	Befolkning	Andel utanför tätort
Vilhelmina	6 229	48
Lycksele	12 118	26
Robertsfors	6 690	55
Vännäs	9 132	30
Sollefteå	18 396	36
Kramfors	17 491	33
Ånge	9 044	41

(SCB)

Fokus & avgränsningar

- Avstamp i kommunala verksamheter, såsom exempelvis avfallshantering, utbildning, upphandling och inköp.
- Miljömålssystemet har relaterade etappmål som ringar in viktiga insatsområden för omställning av samhället, såsom hantering av bygg- och rivningsavfall, kommunalt avfall, samt minskat matsvinn.
- Kopplat till Mål 12 om hållbar konsumtion och produktion kan granskas hur kommunerna förvaltar och använder sina naturresurser, hanterar kemikalier, arbetar med upphandling och inköp, uppmuntrar företag att tillämpa hållbara metoder/affärsmodeller, samt verkar för att öka sina medborgares kunskap om hållbara livsstilar.

Vad vi alla bidrar med...

Kommunerna

- Medverkan i intervjuer, möten och workshoptillfällen
- Identifiera lämpliga (intervju)personer
- Identifiera/bistå med relevanta underlag

Länsstyrelserna/projektledaren

- Projektkoordinering/intern arbetsgrupp
- Insamling av data och underlag
- Kommunikation och redovisning av resultat
- Samordning av möten och workshoptillfällen

Foto: Fredrik Larsson

Förstudien så långt...

- PLs uppdrag: att omvärldsbevaka, prata med kommuner, genomföra intervjuer och därigenom kartlägga nuläget.
- Våren: Kontaktat kommuner för att undersöka intresse – 7 kommuner ville delta
- Kartläggning av kommunerna – intervjuer & platsbesök
- Digitalt möte med alla i maj – Get together!
- Hösten: sammanställa underlag i rapport. Workshop i Sollefteå den 2 september –Diskutera output från kartläggning och nästa steg

Vad har kartläggningen visat?

- Knappa resurser och svårt att möta nationella lagkrav – lokala lösningar behövs!
- Den mindre kommunens utmaningar: liten och utspridd befolkning skapar många transporter, geografiskt läge spelar roll.
- Den mindre kommunens fördel: kortare beslutsvägar, byakänsla och sammanhållning.
- Identifierade möjligheter: mer återbruk och lokala cirkulära lösningar (ex.vis ÅVC/returburiker) kan ge minskade transporter, ev mindre näthandel och skapa arbetstillfällen.
- Sammanfattningsvis: avfallsområdet störst behov av åtgärder – Avfallsförordningen och fastighetsnära insamling en högaktuell fråga som engagerar flera kommuner samtidigt som de är i olika faser.
- Viktigt att minska avfallsmängderna OCH se avfallet som möjlig resurs → information och rådgivning ses som kritiska insatser för att åstadkomma nödvändiga beteendeförändringar och nå ut till kommunmedborgare och företag.

NU: vi skissar på projektidé!

- Utifrån kartläggning & slutsatser → vad vi konkret vill göra tillsammans → underlag till framtida projekt
- Omvärldsbevakning: Var finns pengarna? Lämpliga utlysningar?
- Samverkanspartners...

Design
sprint!

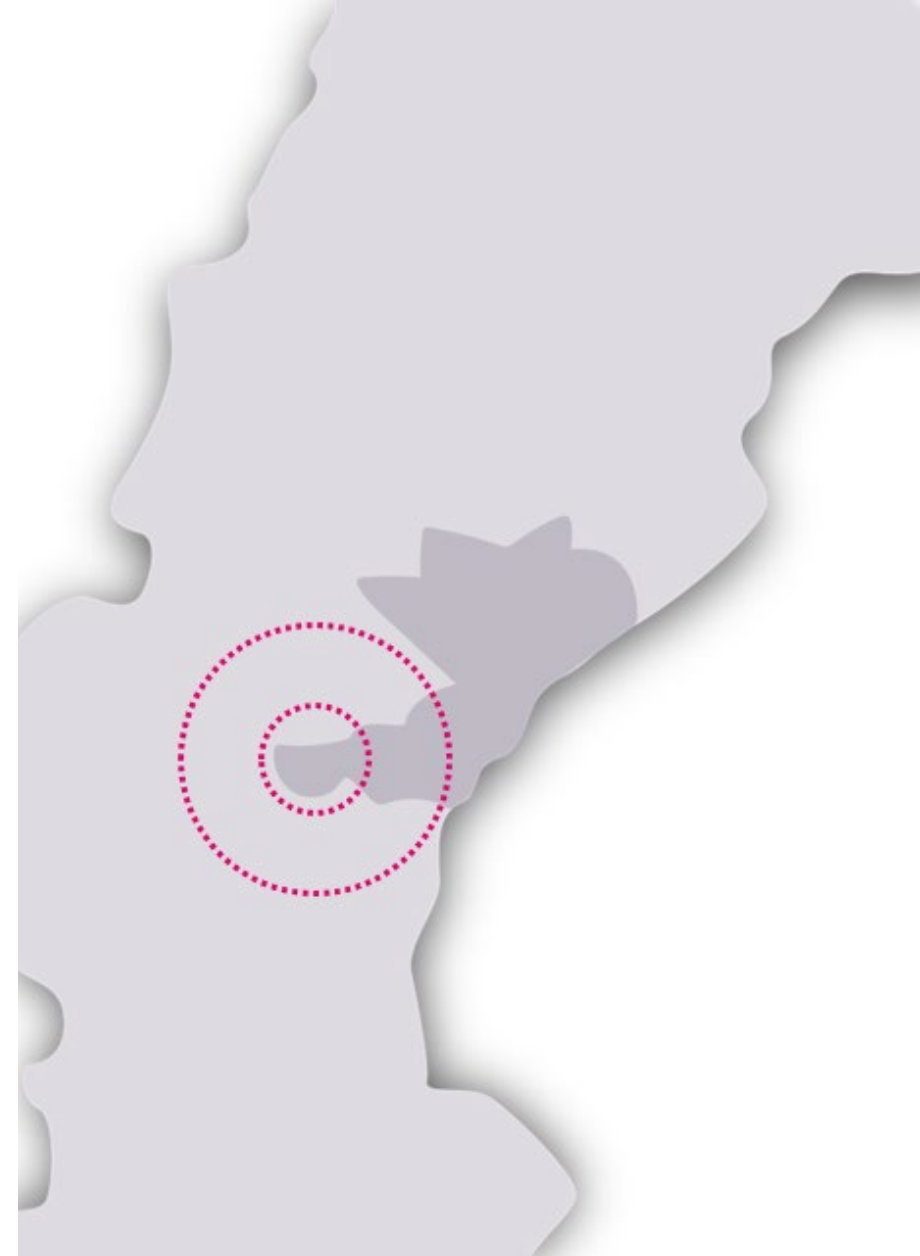

Därför är Ånge kommun med

Ökad förståelse och kunskap både för oss och om oss

- Hur är det att arbeta på en liten kommun?
- Vad är det viktigaste för oss att arbeta med? Det är troligen inte samma som i en stad.

Ett nästa steg där vi kan fortsätta **göra**

Rebecka Bjurhall, miljömålssamordnare Länsstyrelsen Västernorrland

Ulrika Vinka, Projektledare Länsstyrelsen Västerbotten

Emilia Rapp, Hållbarhet-, infrastruktur- och kollektivtrafiksstrateg
Ånge kommun

Länsstyrelserna

Frågor?

